

nu betænker, at disse Folk med deres smaa Indtægter maa bidrage til Statens Fornødenheder gennem Skatterne, og at de, hvad der navnlig økonomisk tynger haardt paa den Slags Folk, maa give et stort Bidrag gennem Værnepligten, saa synes jeg nok, det vilde være rimeligt, om Staten ogsaa viste sig human over for disse Folk ved at give en saadan Tilladelse til fri Rejse, som her er Tale om. Det glæder mig meget af den ærede Ordførers Udtalelser at høre, at denne Sag har vundet velvilligt Øre ogsaa hos den højtærede Minister. Jeg haaber nu at høre det bekræftet her i Salen, saa at man kan vente et godt Resultat af dette Samraad. I Reglen er det jo saadan, at de indkaldte Værnepligtige kommer til at ligge i deres nærmeste Garnisonsby. Det er altsaa ikke lange Rejser, der bliver Tale om, og det vil formentlig ikke blive meget generende for Statsbanerne at give Forældre og de nærmeste Paarørende fri Rejse til at besøge de syge Soldater.

Men naar det andet Forhold indtræder, at Soldaten dør i Tjenesten, saa er Forholdet om muligt endnu værre for Smaakaarsfolk. Det er jo ikke saadan, saa vidt jeg forstaa det, som den højtærede Krigsminister udtalte ved Finanslovens første Behandling, at Smaakaarsfolk i mange Tilfælde sætte mere Pris paa at faa deres afdøde Soldater begravede i Tjenesten, hvor de blive begravede med militær Honnør. I alt Fald kunde jeg nok fremdrage et Eksempel, som kunde illustrere netop det modsatte. I mange Tilfælde vil det maaske ikke være nogen stor Udgift for de vedkommende Folk, men for dem som Smaakaarsfolk er det alligevel af Betydning, selv om Udgiften, set med andre Øjne, kan forekomme lille. For Staten mener jeg derimod ikke det bliver nogen stor Udgift. Jeg ved ikke, hvor stor den i de fleste Tilfælde vil blive, men jeg kan kun sige, at i det Tilfælde, der gav Anledning til, at nogle af mine Vælgere opfordrede mig til at bringe Sagen frem, blev det dog omtrent 100 Kr., og det var en fattig Enke, som maatte betale dem, en fattig Enke, som bor paa den jydske Hede. Man kunde sige: Ja, den Enke kunde lade være at faa Liget hjemsendt — det var fra Nyborg til Aars Station paa Hobro—Løgstør Banen — ja, det kunde man sige, men jeg mener ikke, man har Lov til at sige det. Man maa huske, hvilke Følelser en saadan fattig Enke har over for sin Søn. Det var ikke frivillig, han var rejst i Tjenesten. Staten forlanger, han skal

møde. Enken kan maaske daarlig undvære ham i Øjeblikket, og hun havde ventet, han skulde blive hendes Alderdoms Støtte, saa man kan nok forstaa, at Moderkærligheden er saa stærk, at hun ikke kan bære over sit Hjærte, at han skal begraves i det fremmede, men vil have Gravstedet saa nær, at hun kan hygge om det. Derfor paatager hun sig denne Udgift af omtrent 100 Kr. Jeg tror ikke, der behøves mere for at illustrere Forholdet. Jeg tror, at alle Medlemmer ville erkende, at her er et Forhold, hvor Staten bør træde til. De Folk, her er Tale om, er ikke dem, der til daglig komme og beder om noget af Samfundet, fordi den Slags Folk — jeg kunde næsten sige, bor saa langt af Led, at de ikke mærke andet til Staten, end at den stiller Fordringer; stiller Krav til dem dels i Form af Skatter; dels i Form af Værnepligt. Men at de selv skulde have Krav paa Staten om Hjælp og Støtte, tænke de slet ikke paa. Jeg mener derfor, at selv om de maaske ikke have noget Krav, vilde det være human, om man kunde enes om at gøre noget for disse Folk, saa at de kunde føle, at der er et Samfund, som tænker venligt paa dem, der er smaat stillede, og i hvis Liv der er mere Skygge end Lys. Jeg er glad ved, at Sagen er kommen frem og har vundet velvillig Øre i Finansudvalget, og haaber nu at se et godt Resultat deraf i en nær Fremtid.

Ovesen: Jeg har forlangt Ordet i Anledning af det Samraad, som det ærede Medlem, der sidst talte, berørte. Jeg kan i det hele slutte mig til, hvad han har sagt, og skal derfor ikke paa dette sene Tidspunkt af Mødet forsøge at gentage de Tanker, som allerede ere tolkede af ham. Men naar jeg desuagtet ikke, hvad der jo kunde være rimeligt, har frafaldet Ordet, er det egentlig, fordi jeg gerne vilde gaa lidt videre. Der staar, at Samraadet drejede sig om fri Rejse for Forældre til at besøge deres syge, indkaldte Sønner, men der burde vist ogsaa tages Hensyn til de Soldater, som allerede ere gifte, naar de blive indkaldte, saa at deres Hustruer kunne faa den samme Begunstigelse som Forældrene. Det er maaske ogsaa Meningen, men efter Redaktionen er det egentlig ikke klart. Det kan nok siges, at det er grumme faa, der ere gifte, naar de komme ind som Soldater. Men der er i alt Fald en Del. Og naar, hvad der er sket for manges Vedkommende, de bleve indkaldte til Manøvre senere, efter at de